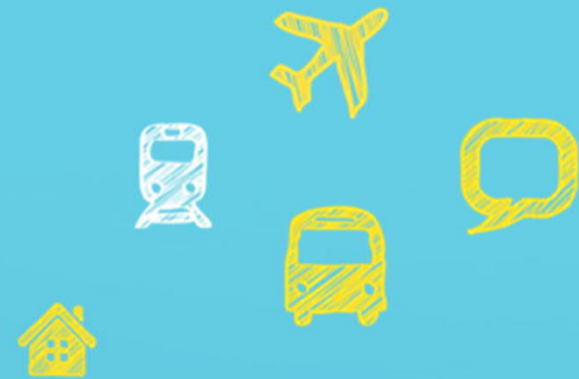

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

MAL3-sopimus seuranta 2019 onnistuminen suhteessa toteutuksen ohjelmointiin

Luonnos MASTO ja LJ 15.4.2020,
KJK 15.5.2020, SH 27.5.2020

Sisältö

- Tiivistelmä
- Seudun tunnuslukuja ja karttoja
- Valmistuneet MAL-hankkeet
- Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

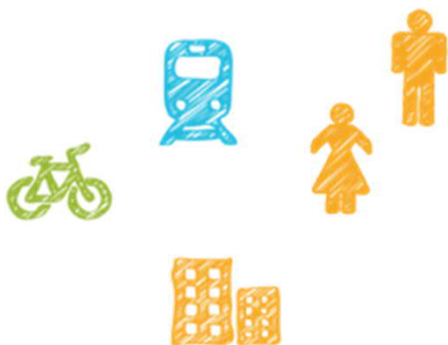

TIIVISTELMÄ

MAL-SEURANTA 2019

Asuminen ja maankäyttö edistyvät tavoitteellisesti

- Pääosa sopimuskauden 2016-2019 ohjelmoiduista toimenpiteistä on toteutunut tavoitellusti
- Huomioina päättyneestä mal-kaudesta:
 - kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon edellytykset ja tasaisuus seudun eri osissa
 - asuntorakentamisalueiden luovutus valtiolta kunnille

Kestävän liikkumisen edellytykset paranevat

- Liityntäpysäköintiin, joukkoliikenteeseen ja kävelyyn sekä pyöräilyyn liittyvät infrahankkeet edistävät seudulla.
- Kaikkien suunniteltujen MAL-hankkeiden toteuttaminen ei mahdollista nousseiden kustannuksen ja valtion osallistumisedellytysten vuoksi. Hankkeita priorisoitiin seutuyhteistyössä.
- Liikenteen digitalisaatioon ja teknologiaan liittyvät toiminnot ovat toistaiseksi edenneet eri toimijoiden edistämisenä itsenäisinä kokonaisuuksina, jolloin niiden vaikutukset ja eteneminen eivät näyttäydy systeemisenä, liikennejärjestelmätasoisena, kehityksenä.

Junaliikenteen kehittämisen isoa kuvaa haetaan.

- Lähijunaliikenteen alueellinen pilotti käynnistyi joulukuussa 2019. Jatkopäätös v. 2020.
- Pääradan operointia koskeva selvitys valmistui. Lisäksi on valmisteltu pääradan (Suomi-rata) kehittämistä hankeyhtiömallilla. Hankeyhtiön päättäminen 2020.

MAL-toimenpiteiden edistymisen arviointi

- "Teema edistynyt hyvin ja suunnitellusti"
- "Teema edistynyt kohtalaisesti tai ei täysin suunnitellusti"
- "Teeman edistämisessä vaikeuksia tai viiveitä"

Elinvoimainen kaupunkiseutu

1. Lentokentän kehittäminen; sujuvat matkaketjut ja palvelut
2. Asemakeskus ja Tampere-Riihimäki -yhteysväli
3. Tampereen raitiotie
4. Cleantech- ja kiertotalousalueiden kehittämistilanne
5. Yritysalueiden suunnitteluprosessien kehittäminen
6. Härmälä-Partola-Lakalaiva
7. Liikenteen digitalisaatio ja teknologiaratkaisut
8. Julkiset hankinnat

Vahvat yhdyskunnat

- 9. Kuntien strateginen yleiskaavoitus
- 10. Maapolitiikka
- 11. Yhdyskuntarakenteen monipuolistaminen ja eheyttäminen joukkoliikennevyöhykkeillä ja keskustoissa
- 12. Asemanseutujen vahvistuminen
- 13. Liityntäpysäköintialueiden suunnittelu
- 14. Tavaraliikenteen ratapiha
- 15. Viherrakenteen yleissuunnitelma

Sujuva arki, monipuolinen asuntotuotanto ja asunnottomuuden ennaltaehkäisy

- 16. Kaavoituksen ja tontinluovutuksen kehittäminen
- 17. ARA-tavoitteiden mukainen kaavoitus ja tontinluovutus
 - ARA-tuotanto
 - Kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon kaavoitus- ja tontinluovutusohjelma
- 18. Asuntorakentamisalueiden luovutus valtiolta kunnille
- 19. Välivuokrausmenettely
- 20. AUNE-sopimus

Sujuva arki, palvelujen saavutettavuus

- 21. Keskustojen KÄPY-olosuhteet ja seudulliset pääreitit
- 22. Seudulliset pysäköintiperiaatteet
- 23. Liikenteen uudet käyttövoimat
- 24. Digitalisaatio ja kokeilut liikkumispalveluissa
- 25. Joukkoliikenteen houkuttelevuus ja kilpailukyky
- 26. Lähijunaliikenteen kehittäminen
- 27. Joukkoliikenneviranomaiset

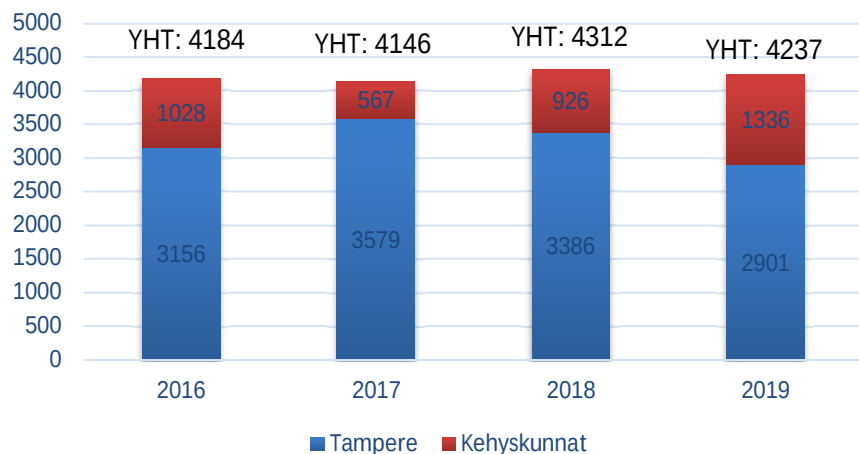
TUNNUSLUKUJA JA KARTTOJA

MAL-SEURANTA 2019

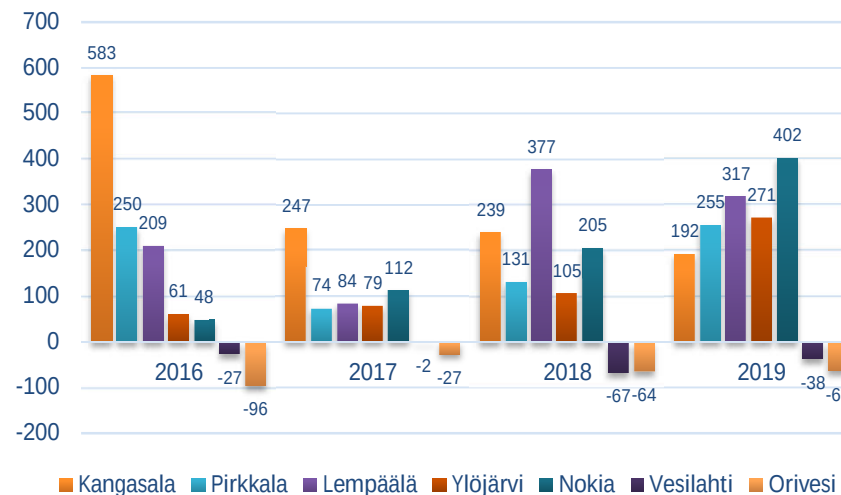
Väestönmuutos 2016-2019

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

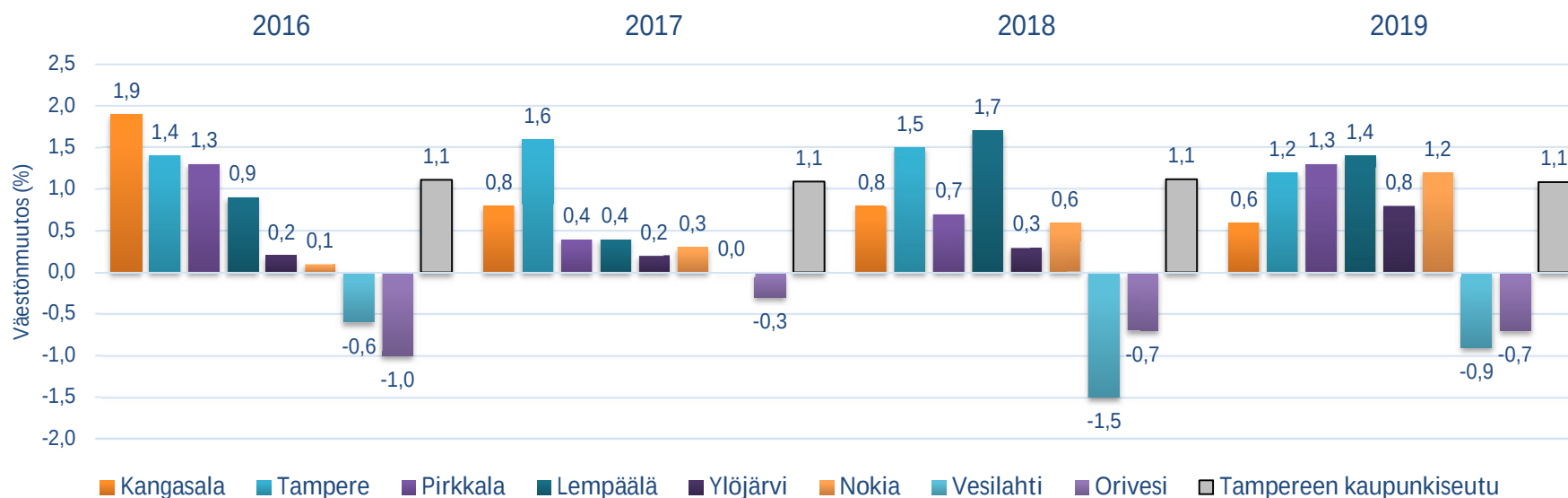
Tampereen kaupunkiseudun väestönkasvu 2016-2019

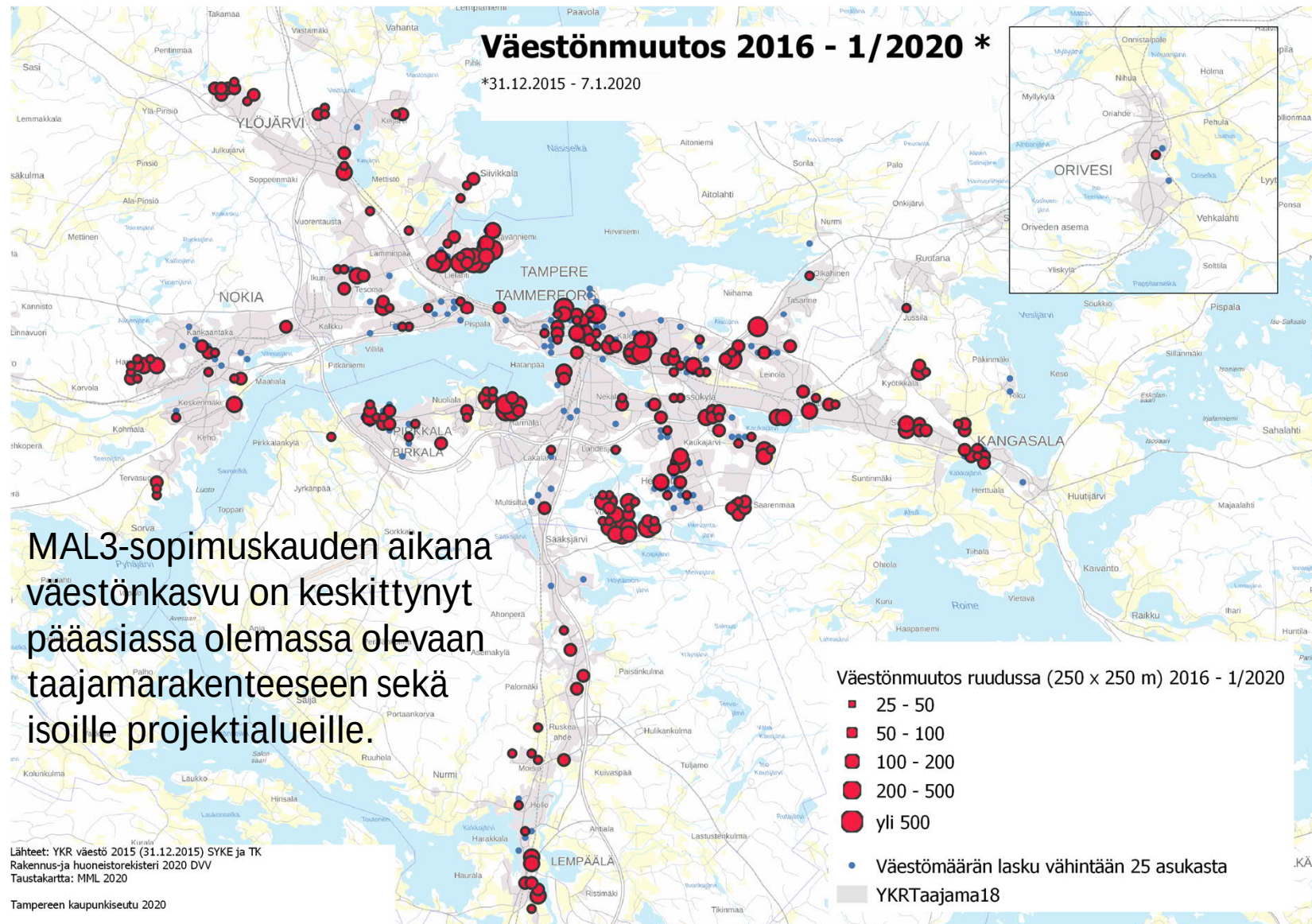
TKS Kehyskuntien Väestönmuutos 2016-2019

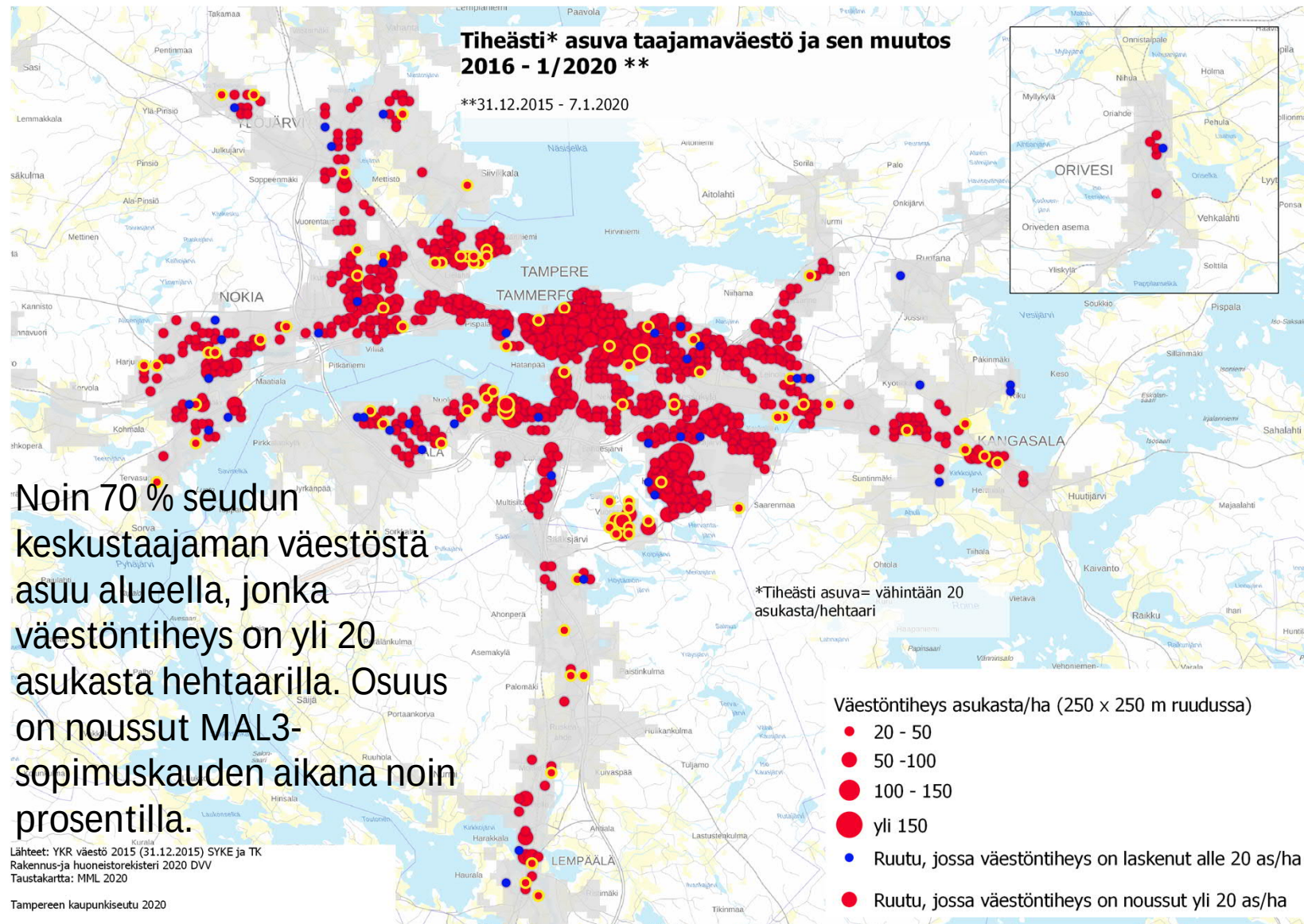
Tampereen kaupunkiseudun kuntien väestönmuutos (%) 2016-2019

Väestönmuutos MAL3-sopimuskaudella 2016-1/2020

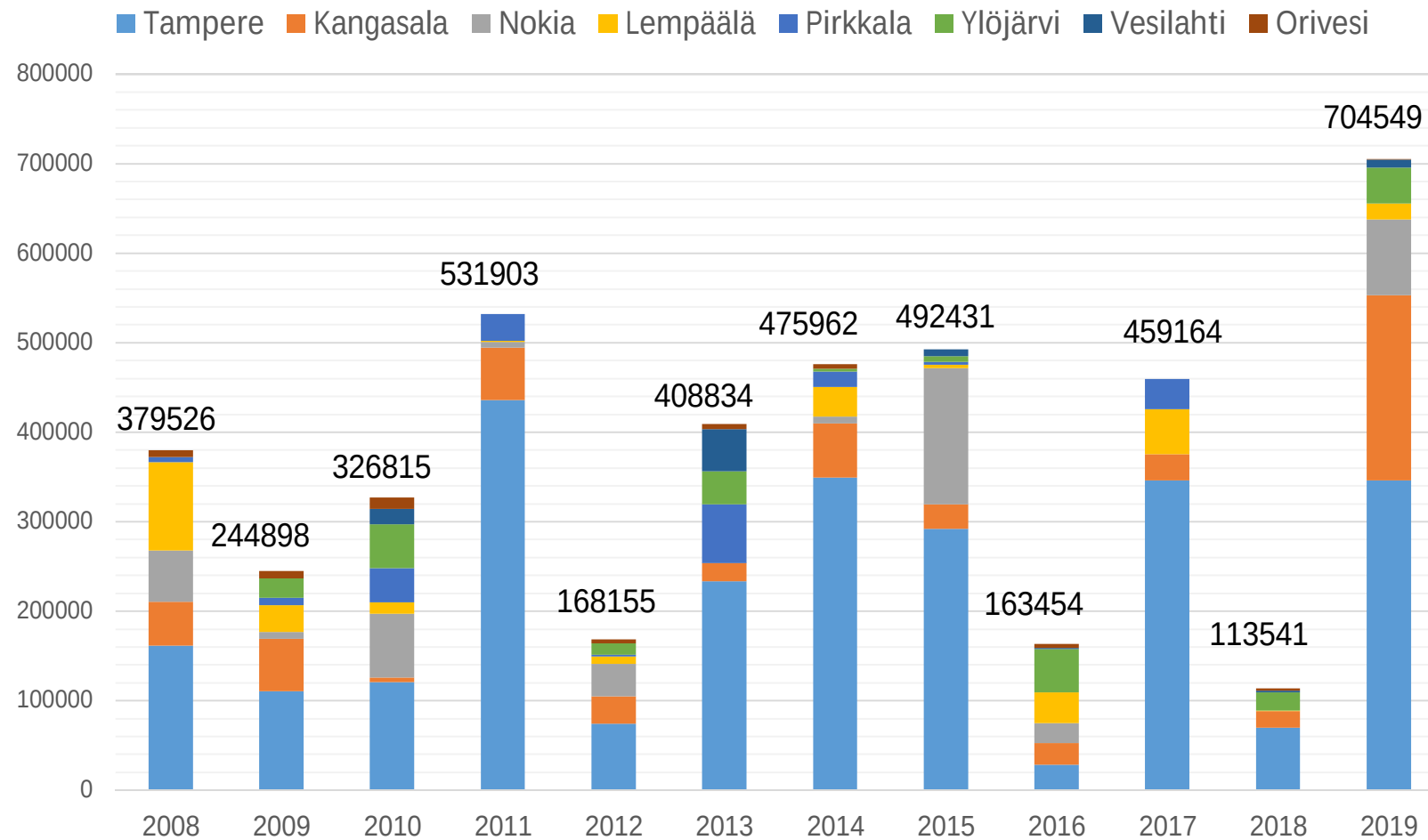

Tiheästi asuva väestö ja sen muutos MAL-sopimuskaudella

Hyväksytyt asumisen asemakaavat 2010-2019

Hyväksytyjen asemakaavojen asumisen kerrosalan (k-m²) lisäys 2008-2019 kunnittain (pääkäyttötarkoitukset A ja C)

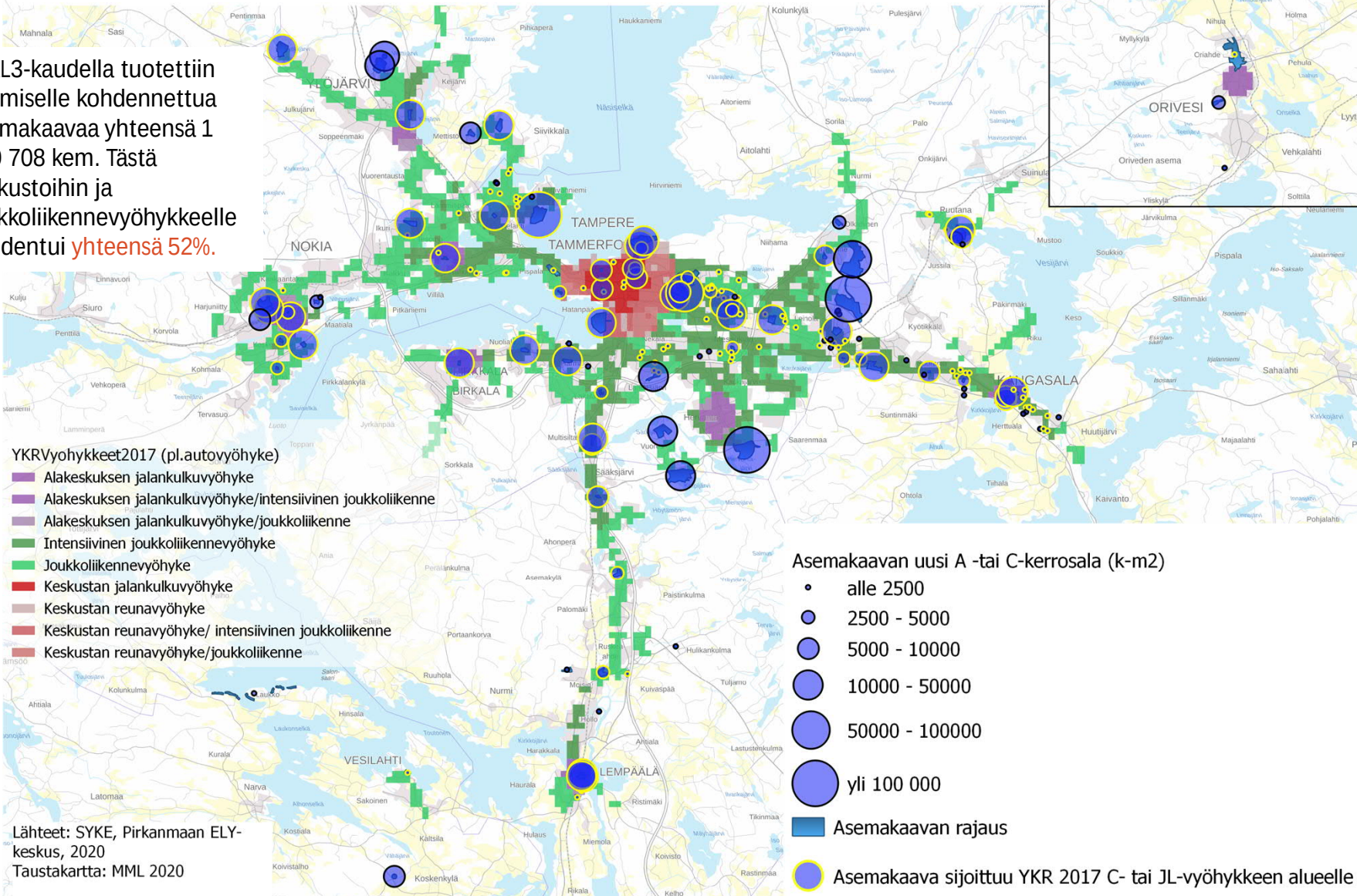

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Hyväksytyt asumisen asemakaavat 2016-2019

MAL3-sopimuskausi 2016-2019: Hyväksytyt A- ja C-kerrosalaa sisältävät asemakaavat

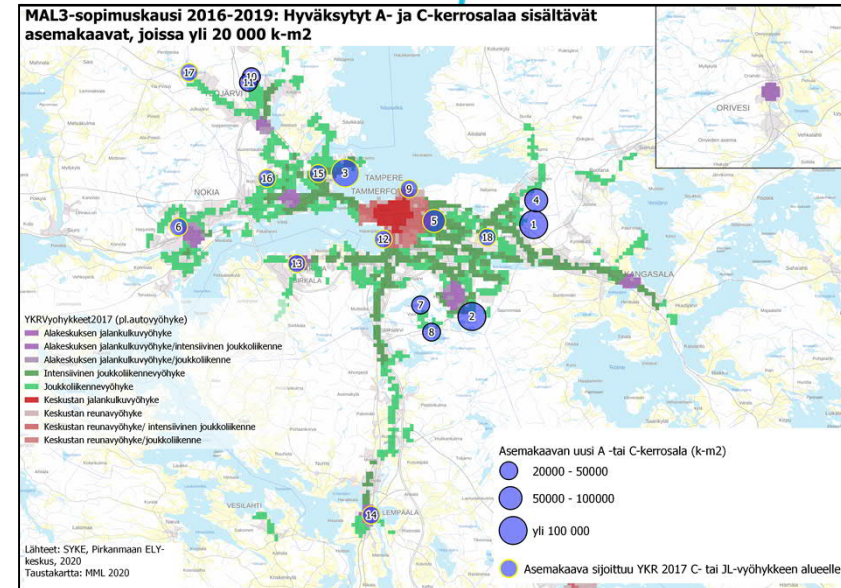
MAL3-kaudella tuotettiin asumiselle kohdennettua asemakaavaa yhteensä 1 440 708 kem. Tästä keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeelle kohdentui **yhteensä 52%.**

Hyväksytyt asumisen asemakaavat 2016-2019

- Vuosina 2016-2019 hyväksyttiin 18 kpl vähintään 20 000 kerrosneliömetriä A- tai C-käyttötarkoituksen kerrosalaa sisältävää asemakaavaa. Näistä 10 sijoittuu Tampereelle ja 8 kehyskuntaan.

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

NRO	Kaavan nimi	Kunta	Hyväksymisvuosi	Uusi A-kerrosala (k-m ²)	Uusi C-kerrosala (k-m ²)	Tehokkuus (kortteli)
1	Asemakaava, Lamminrahka/27 korttelit 1500-1533 sekä siihen	Kangasala	2019	116250	64200	1,02
2	Asemakaava ja -muutos nro 8192, Hervantajärvi	Tampere	2017	141925	0	0,85
3	Asemakaavan muutos 8496, Lielahdi 2500-31	Tampere	2019	139600	0	1,80
4	Asemakaava nro 8637, Ojala, Tasanne	Tampere	2019	91335	0	0,43
5	Asemakaavan muutos nro 8489 (Kaleva)	Tampere	2019	51100	0	2,28
6	Nokian kaupungin 4. kaupunginosan korttelit 208-214 sekä katu-	Nokia	2019	46345	0	0,66
7	Asemakaava ja -muutos nro 8639, Vuores, Isokuusi III	Tampere	2017	43260	0	0,62
8	Vuoreksen asemakaava, Anniston alue	Lempäälä	2017	38177	0	0,17
9	Asemakaava ja asemakaavan muutos nro 8568, Lapinniemi,	Tampere	2018	27800	0	1,03
10	Siltatien 2. vaiheen asemakaava	Ylöjärvi	2019	27580	0	0,29
11	Siltatien asuuntoalue	Ylöjärvi	2016	27570	0	0,43
12	Asemakaavan muutos 8578, XXII (Hatanpää)	Tampere	2019	25200	0	1,67
13	Naistenmatkan asemakaavan muutos (nro 232)	Pirkkala	2017	13050	10200	2,54
14	Ryynikän ja Lempoisten asemakaavan muutos, Lempäälän ydinkeskustakorttelit Kaavanumero 5022 / 4041	Lempäälä	2016	8289	14000	2,13
15	Asemakaavan muutos 8586, Lielahdi 2534-1,2,4 ja 5	Tampere	2017	21030	0	1,66
16	Asemakaava ja asemakaavan muutos, Haukiluoma, Ikuri	Tampere	2016	21000	0	0,87
17	Työljärven alue, 1. vaihe	Ylöjärvi	2018	20337	0	0,23
18	Asemakaava ja asemakaavan muutos nro 8559, Linnainmaa	Tampere	2017	20022	0	0,56

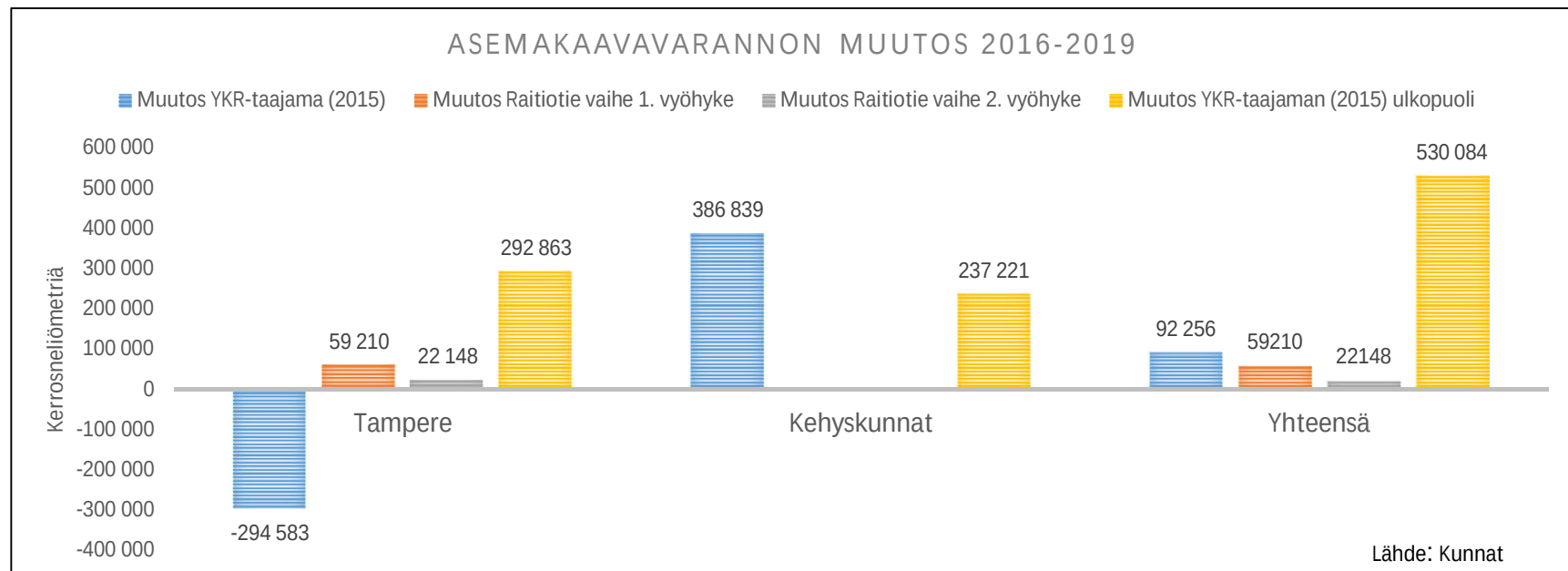
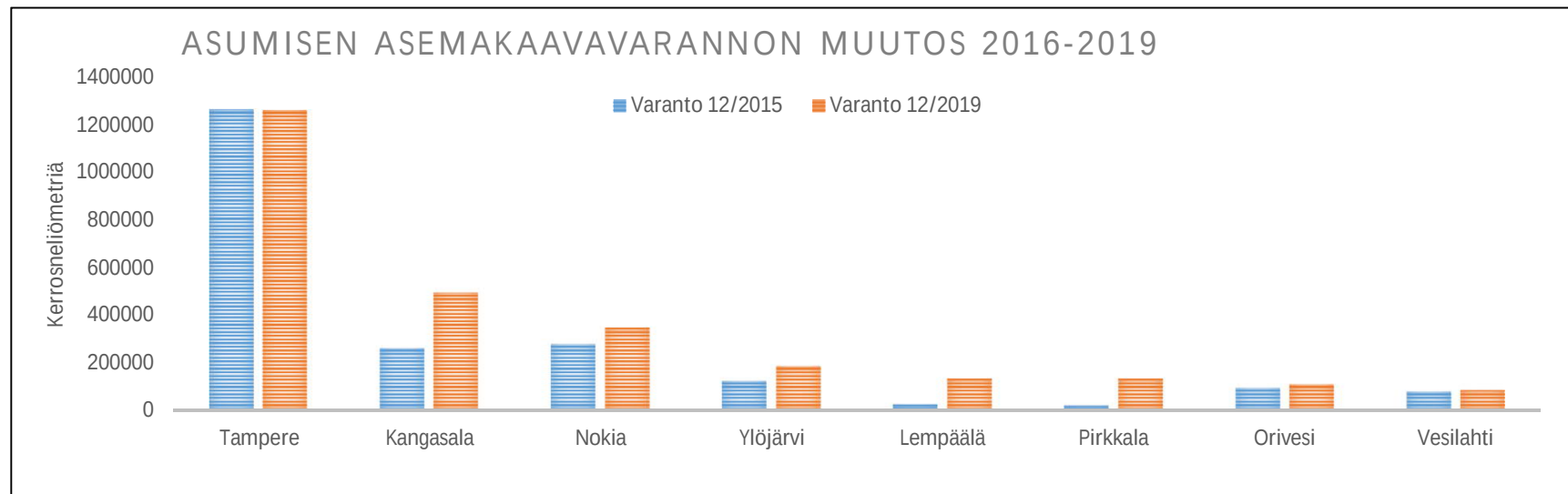
Asumisen asemakaavavaranto kunnittain 2015-2019

Asemakaavavaranto (A – ja C k-m²) ja sen sijoittuminen kunnittain 2015 ja 2019

Kunta	Yhdyskuntarakennetta täydentävät alueet (YKR-taajaman (2015) sisällä).		...Josta Hervanta-Keskusta-raitiotieväylän vaikutusalueella (800m keskilinjasta)		...Josta Keskusta-Lentävänniemi-raitiotieväylän vaikutusalueella (800m keskilinjasta)		Yhdyskuntarakennetta laajentavat alueet (YKR-taajaman (2015) ulkopuolella).		Yhteensä	
	Varanto 12/2015	Varanto 12/2019	Varanto 12/2015	Varanto 12/2019	Varanto 12/2015	Varanto 12/2019	Varanto 12/2015	Varanto 12/2019	Varanto 12/2015	Varanto 12/2019
Kangasala	220 000	287540					40 000	209391	260 000	496931
Lempäälä	25 735	135673					0	772	25 735	136445
Nokia	199 300	238829					78 400	111108	277 700	349937
Orivesi	92 600	110723					0	0	92 600	110723
Pirkkala	21 300	134334					0	480	21 300	134814
Tampere	1 103 106	808523	186 423	245633	140 437	162585	159 340	452203	1 262 446	1260726
Vesilahti	79 400	78700					0	8550	79 400	87250
Ylöjärvi	121 342	160717					1 190	26510	122 532	187227
Yhteensä	1 862 783	1 955 039	186 423	245 633	140 437	162 585	278 930	809 014	2 141 713	2 764 053

Seudun taajamarakenteen sisällä asumisen kaavavaranto on kasvanut huomattavasti vähemmän kuin taajaman reuna-alueella ja ulkopuolella. Tämä kertoo vahvasta kysynnästä rakenteen sisällä. Yhdyskuntarakennetta laajentava uusi kaavavaranto keskittyy erityisesti uusille isoille projektialueille, jotka tullaan kytkemään tehokkaan joukkoliikenteen piiriin.

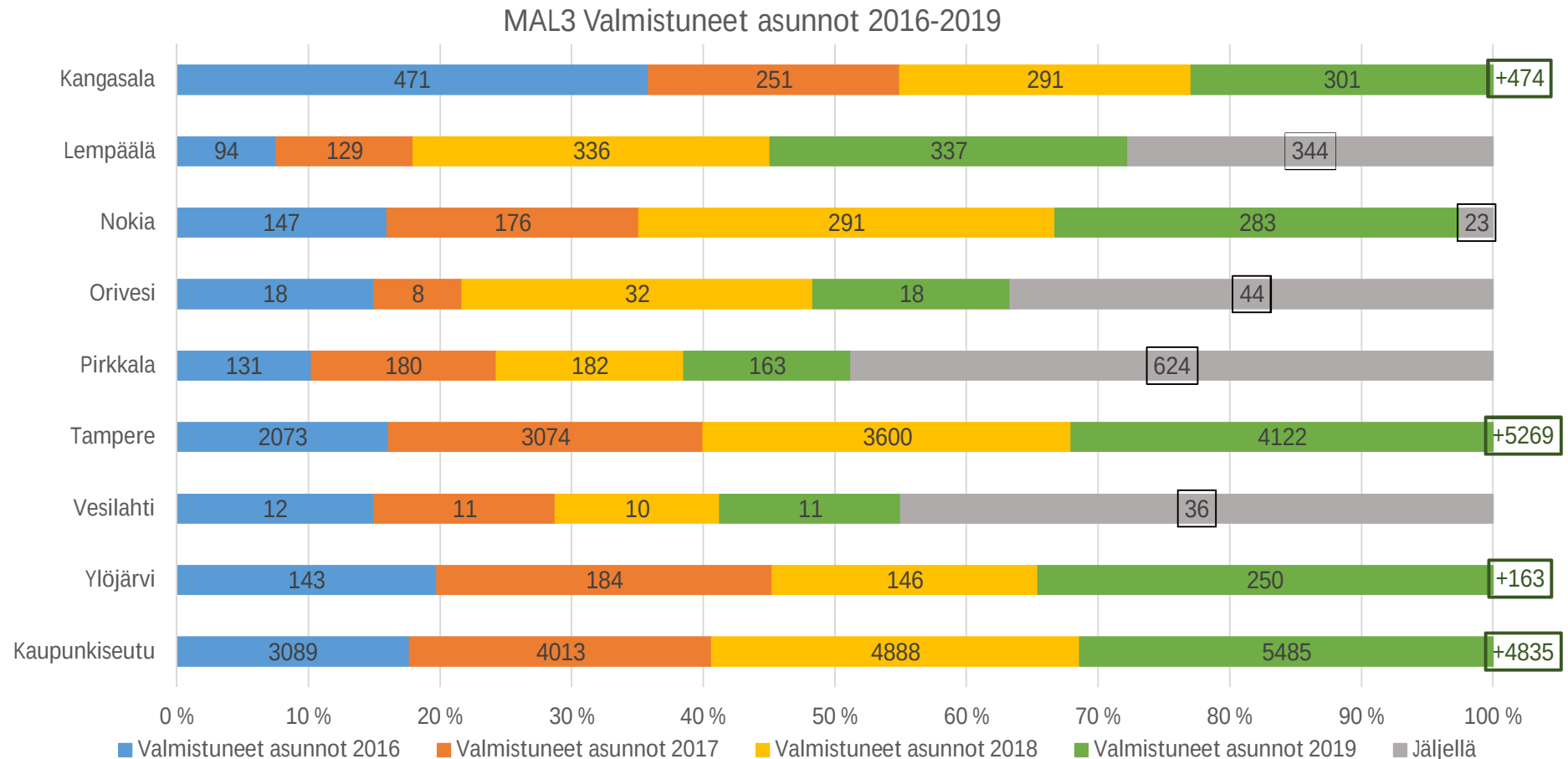
Asumisen asemakaavavarannon muutos 2015-2018

MAL3 Asuntotuotanto

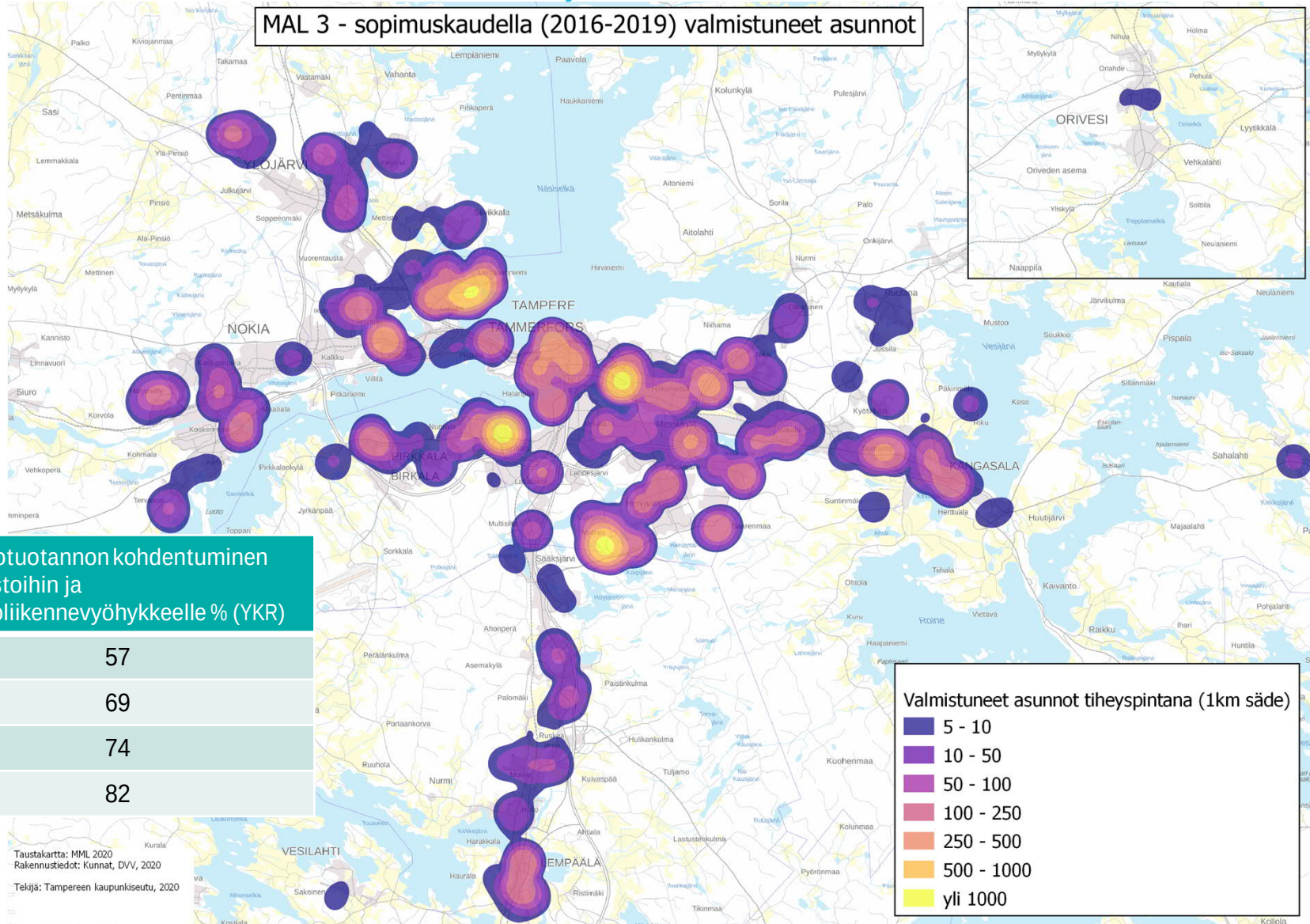
Seudun kokonaisasuntotuotantotavoite MAL3-sopimuskaudelle (12640 asuntoa) ylitettiin 4835 asunnolla.

Kunnista Tampere, Kangasala ja Ylöjärvi ylittivät tuotantotavoitteensa.

MAL3 Asuntotuotannon sijoittuminen

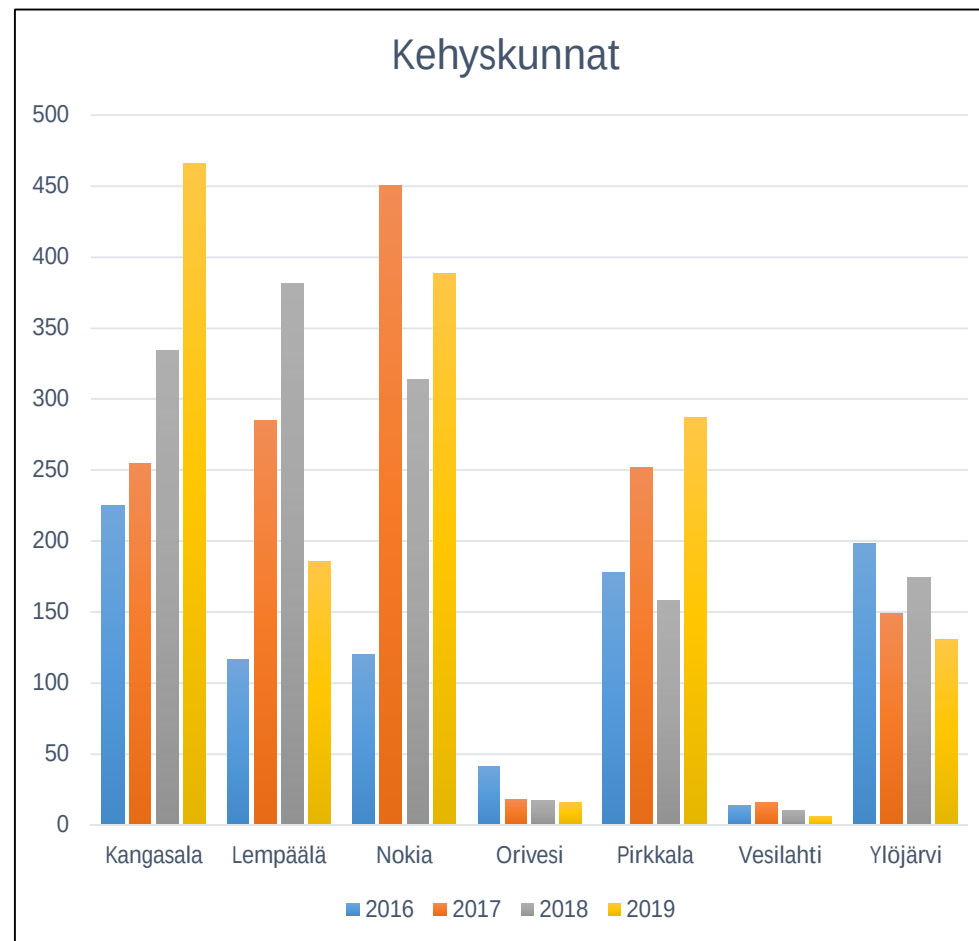
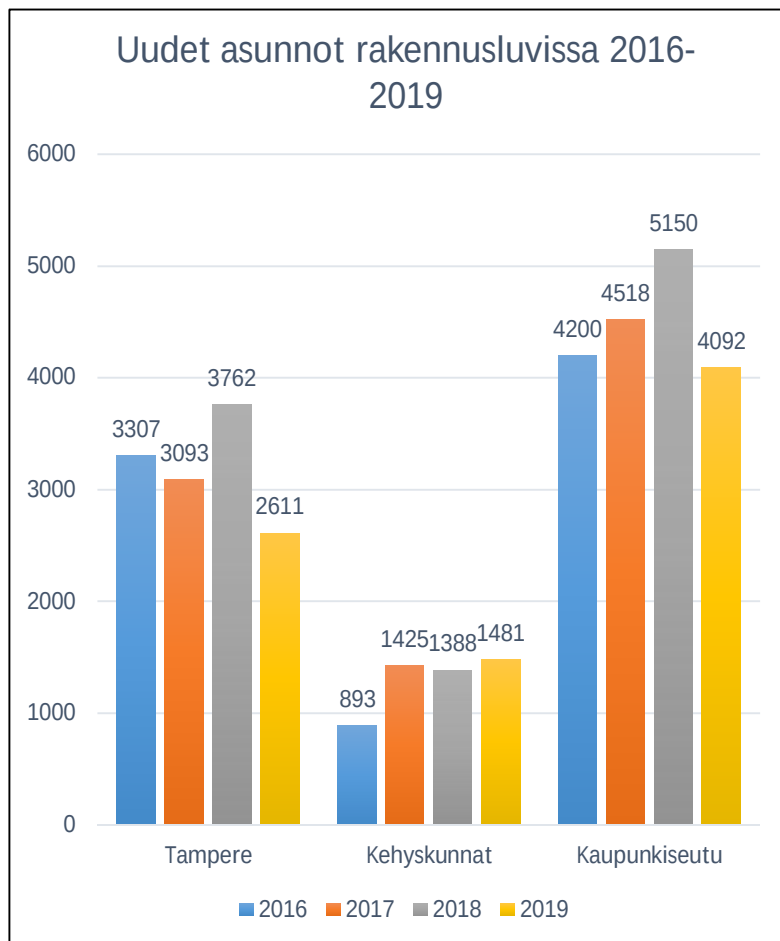
MAL 3 - sopimuskaudella (2016-2019) valmistuneet asunnot

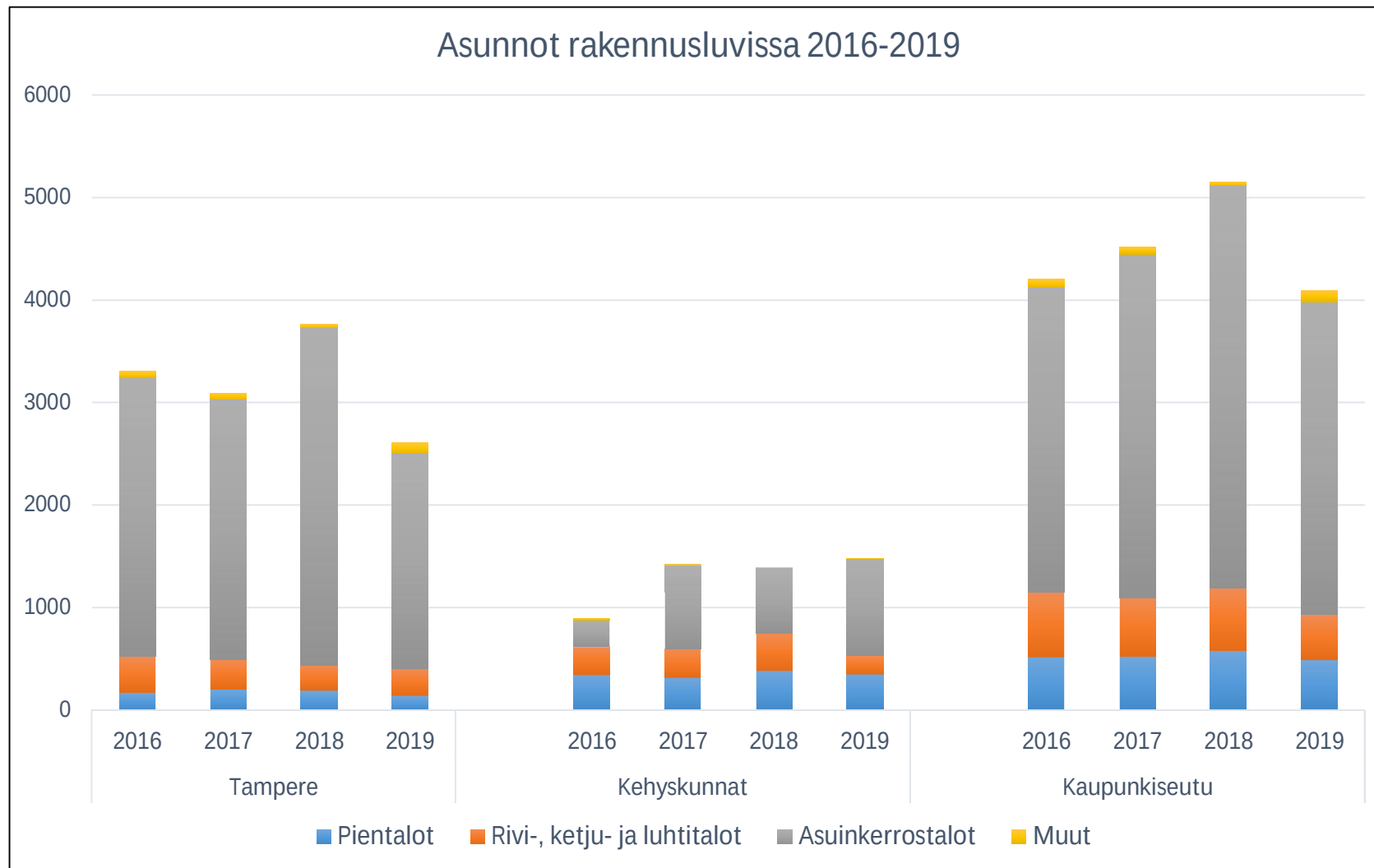
Asuntotuotannon kohdentuminen
keskustoihin ja
joukkoliikennevyöhykkeelle % (YKR)

2016	57
2017	69
2018	74
2019	82

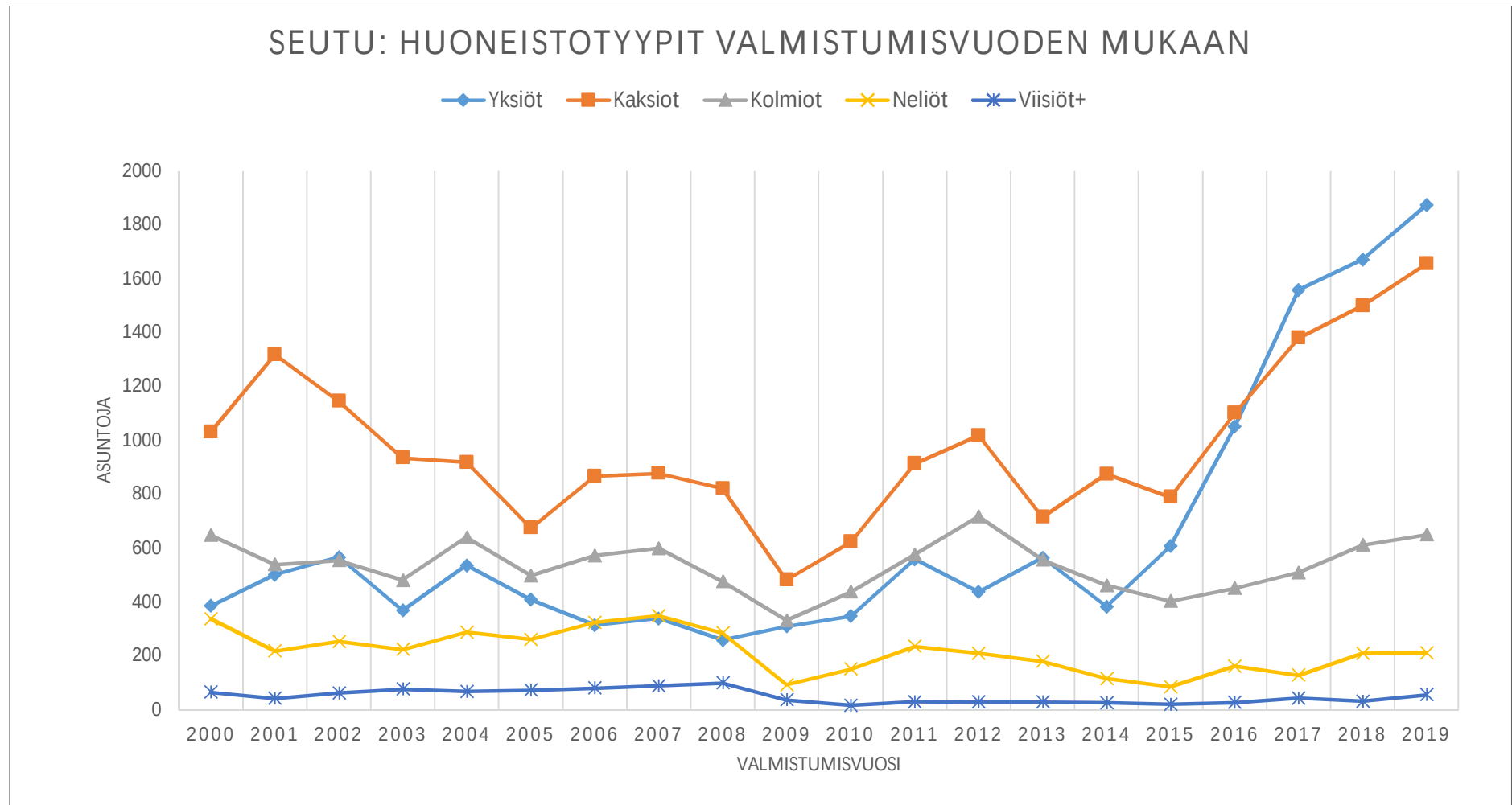
Asunnot rakennusluvissa 2016-2019

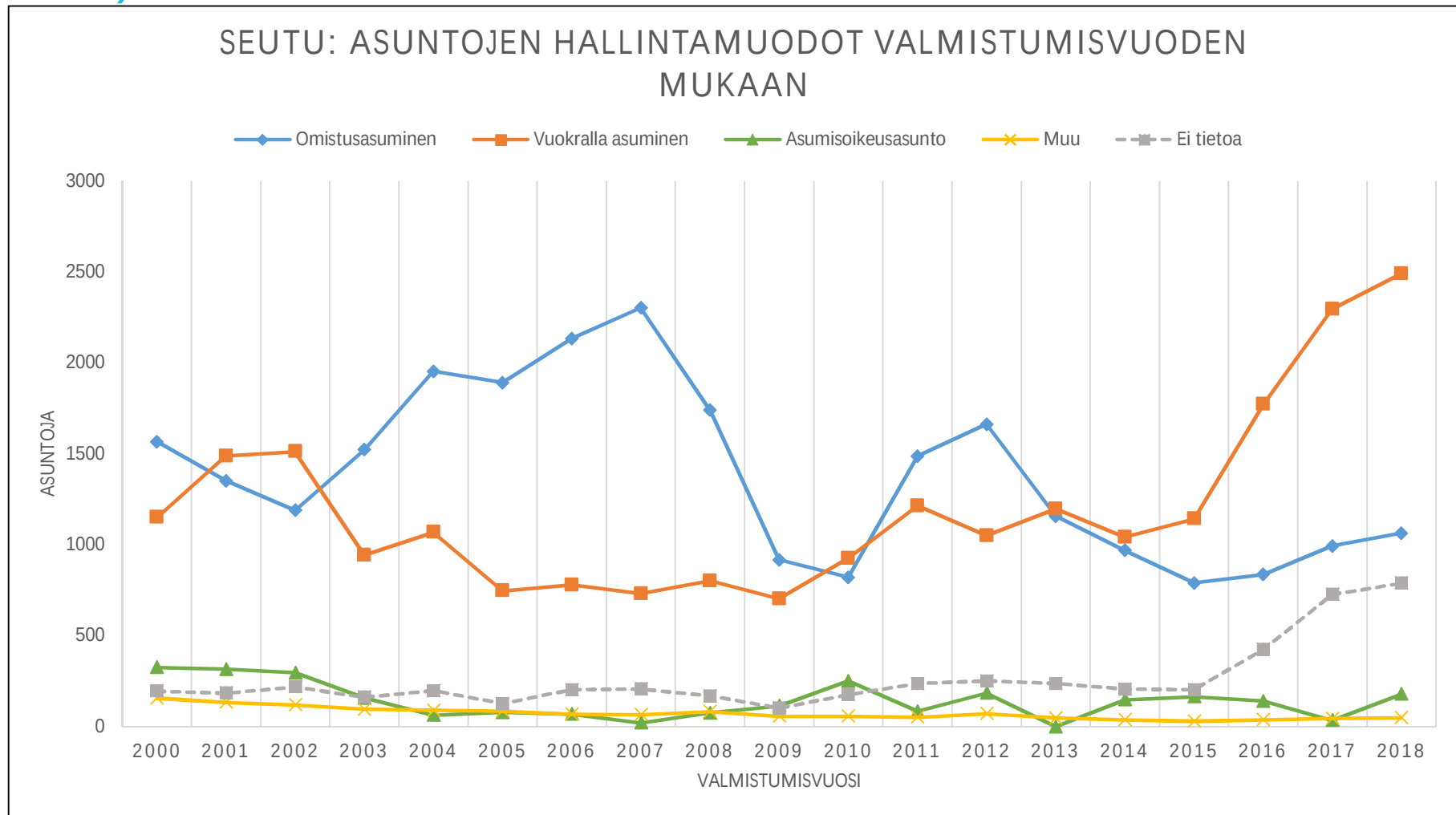
Asunnot rakennusluvissa 2016-2019: Talotyyppit

Asuntokannan huoneistotyytit valmistumisvuoden (2000-2019) mukaan

Asuntokannan hallintamuodot valmistumisvuoden (2000-2018) mukaan

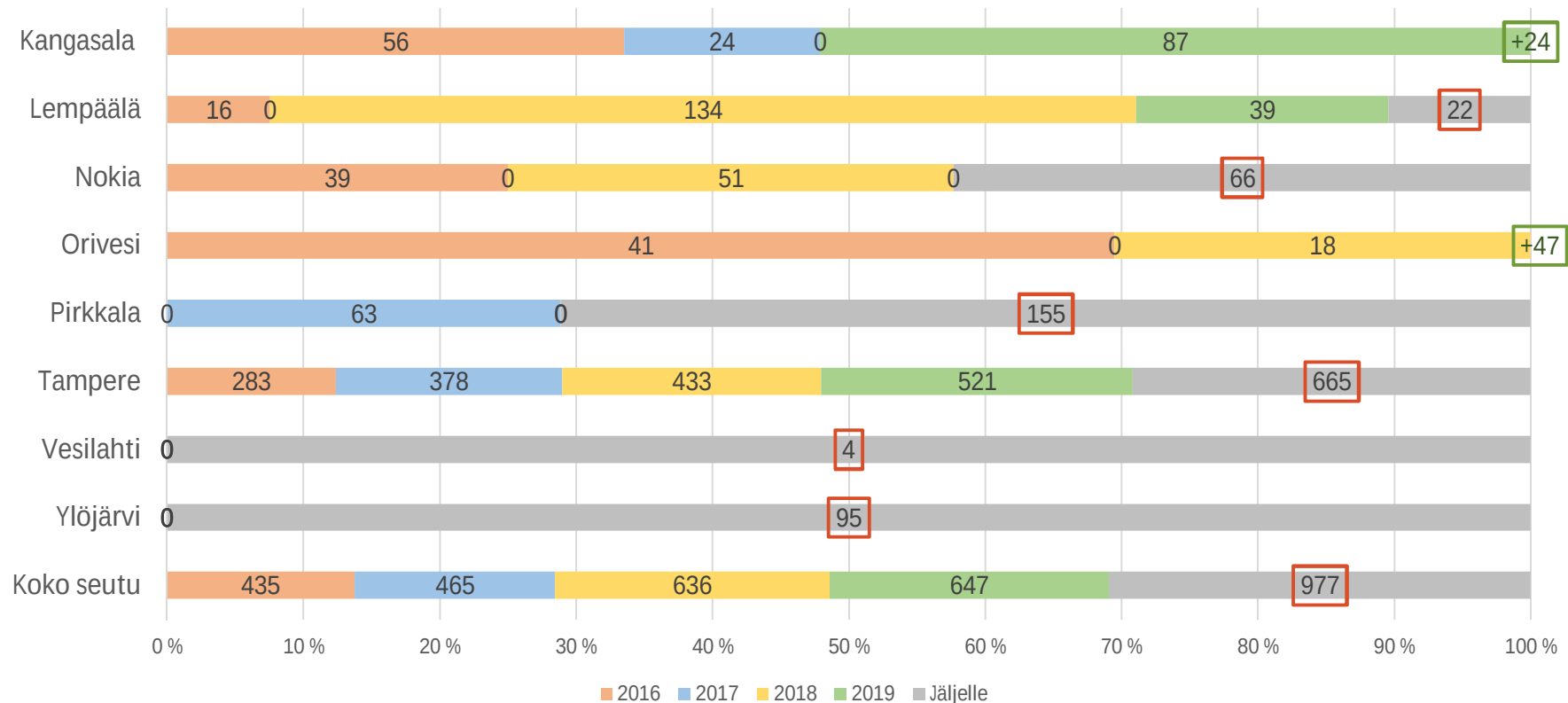

MAL3 Kohtuuhintaisten asuntojen tuotantotavoite ja toteuma

Sopimuksen kokonaistuotantotavoitteesta 3160 asuntoa saavutettiin 69%. Kaikkiaan MAL3-sopimuksen mukaisia kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja valmistui sopimuskaudella 2183 asuntoa.

Oma tuotantotavoitteensa saavuttivat Orivesi ja Kangasala.

Kohtuuhintaisten* MAL3-sopimuksen mukaisten asuntojen tavoite ja toteuma 2016-2019

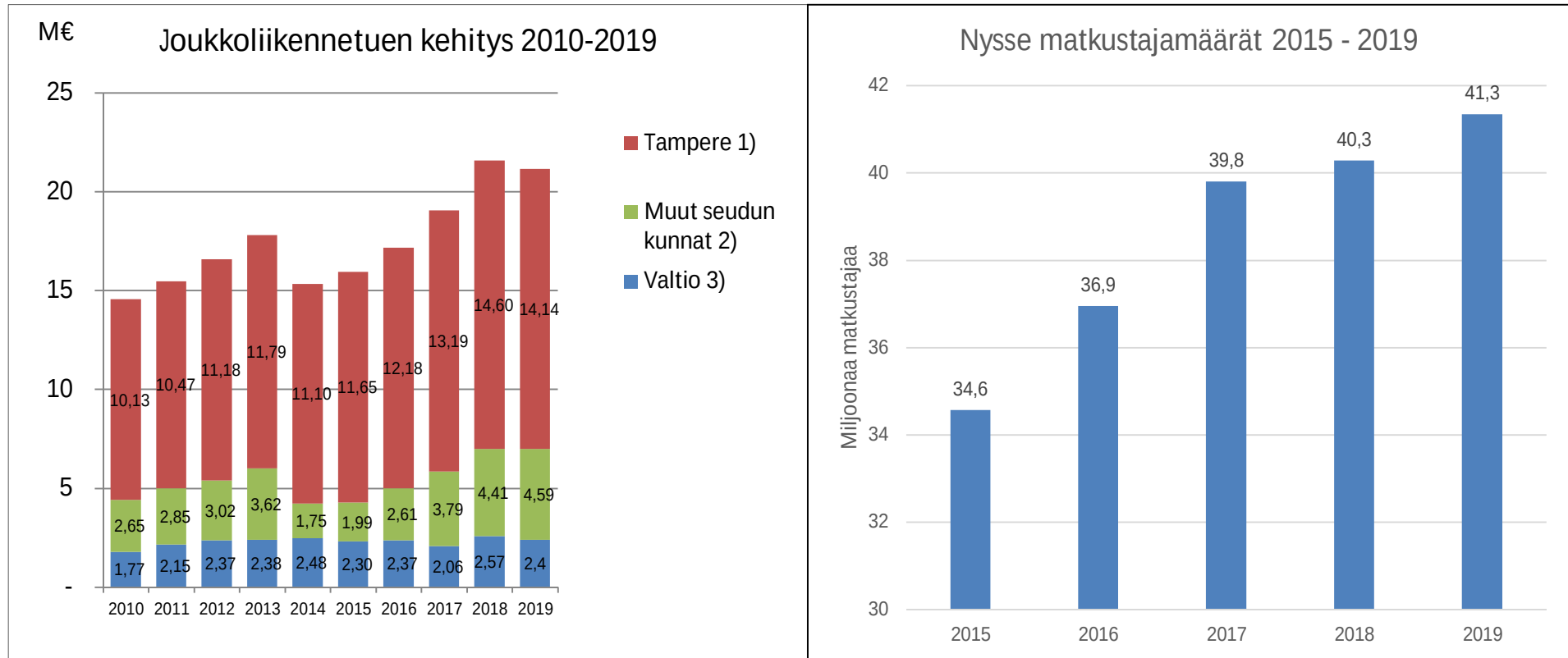

*MAL3-sopimuksen mukaan kohtuuhintaisiksi luetaan sekä ARA-rahoituksella toteutettavan että kuntien oman, ARA-vuokratasoa vastaavan, vapaarahoitteisen vuokra-asuntotuotannon.

ARA:n infra-avustukset MAL3-sopimuskaudella

INFRA-avustukset 2016 - 2019							 asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus				
Kaupunki	Alue/kohde	Täyd. rak.	Asuntoja yht	ARA-as.	Kunnan omistus (%)	Kaava	2016	2017	2018	2019	2016-2019 yht.
Tampereen seutu											
Kangasala	Lamminrahka		4 400	1 000	100	2019				2 500 000	2 500 000
Lempäälä	Keskusta	x	385	130	69	2016		760 000	140 000		900 000
Pirkkala	Solja	x	630	0	100	on	500 000		700 000		1 200 000
Tampere	Hervantajärvi		1 550	400	100	2016		700 000		1 300 000	2 000 000
	Haukiluoman keskusta	x	330	100	100	2016		450 000		0	450 000
	Taimisto, Tomarinkatu ja Kotipirtti	x	440	130	100	2016				700 000	700 000
	Tesoman rautatieasema	x	1 400	400	70	on				500 000	500 000
	Ojala		2 400	800	97	2018				1 500 000	1 500 000
Tampereen seutu yht.			11 535	2 960			500 000	1 910 000	840 000	6 500 000	9 750 000

Joukkoliikennetuen - ja matkustajamäärien kehitys

Joukkoliikennetuen määrä (euroa/asukas)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tampere	47,51	48,66	51,42	53,49	49,75	51,76	53,38	57,85	62,05	59,38
Kehyskunnat	18,45	19,59	20,46	24,28	11,62	13,08	17,07	24,78	28,60	29,48

Lähde:
Tampereen
joukkoliikenne

VALMISTUNEET MAL-HANKKEET

MAL-SEURANTA 2018

Vuonna 2019 toteutuneet MAL-hankkeet

Sopimus kohta	Tavoite/teema	Hankkeen kuvaus	
6	Härmälä-Patola-Lakalaiva	Pirkkala, Tampere: Naistenmatkantien, Nuolialantien ja Ilmailunkadun liikennejärjestelyt. Toteutukseen varattu 425 000 v. 2019. Toteutuksen jatkamiseen vuonna 2020 on varauduttu.	2019 425 000 euroa.
12	Aseman seutujen kehittäminen	Tesoman ratasuunnitelma valmistui ja oli nähtävillä joului-tammikuussa. Ratasuunnitelma on menossa Traficomiiin vahvistettavaksi huhtikuussa 2020. Tampereen kaupunki ja Vöylävirasto ovat allekirjoittaneet keväällä 2020 toteutusoppimuksen, jossa on sovittu toteutuskustannusten jaosta. Tampereen kaupunki on tehnyt omien kustannusosuuksiensa osalta talousarviovaraukset vuodelle 2020. Alikulun toteutuksen osalta urakka on kilpailutettu ja alikulku toteutetaan juhannuksena 2020. Liityntäpysäköintialue toteutetaan, kun Vöylä toteuttaa laiturin.	
13	Liityntäpysäköinnin lisääminen	Sääksjärven liityntäpysäköinti kokonaisuudessaan valmis. Nokian asemanseudun liityntäpysäköinnin kehittäminen suunnitteluun. Raitiotien rakentamisen mukaan kaikille pysäkeille on toteutettu pyöräpysäköinti.	
21	Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen	Tampere-Kangasala pyöräilyn seudullisen pääreitii laadun parantamisen jatkaminen (Vatjalan kohta) on valmistunut kokonaisuudessaan. Reitin Sammonkadun pohjoisreuna valmistui.	

yhteydessä.

TOIMENPITEIDEN ETENEMISEN KUVAUKSET

MAL-SEURANTA 2019

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

1. Lentokentän kehittäminen; sujuvat matkaketjut ja palvelut

Matkustajamäärien kasvu jatkui alkuvuonna 2019 vahvana, ollen tammi-helmikuussa 18,7 %, kansainvälisen kasvun ollessa 36 %. ”Vuosi 2019 oli reittiliikenteen osalta vahva vuosi matkustajamäärän ollessa 222 390. Kokonaisvähennys edellisvuoteen oli 2,5% pääosin johtuen Ryanairin Bremen lentoyhteyden peruuntumisesta sekä lomaliikenteen vähentyneestä tarjonnasta lentoalan kapasiteettipulan vuoksi. Reittiliikenteen kysyntä kasvoi vuoden aikana ja täyttöasteet olivat korkeat kohderyhmien ollessa tietoisempia Tampere-Pirkkalan yhteyksistä. Vuoden 2019 työn päätavoitteena oli olemassa olevien reittien ylläpitäminen sekä niiden edelleen kehittäminen. Painopistettä lisättiin lentoyhtiöiden kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä myynnin kasvuun tavoitteena täyttöasteiden parantaminen. Syksyllä aloitettiin ”Airport shuttle” - kokeilu lentoaseman ja kaupungin välisten kuljetusyhteyksien parantamiseksi kansainvälisten suurtapahtumien aikana. Kokeilu aloitettiin Alihankintamessujen yhteydessä, jossa airBaltic toimi tapahtuman virallisena lentoyhtiöpartnerina. Kokeilun aikana kuljetus lentoaseman-tapahtuman ja hotellien välillä oli tapahtumaan osallistuville Tampere-Pirkkalaan lentäville lentomatkustajille ilmainen. Kokeilusta saatiin erinomaisia tuloksia sekä Alihankintamessujen, että WOMEX-tapahtuman tapahtumakävijöiltä. Kokeilua jatkettiin tammikuussa -20 Smart City Week -yhteydessä.”

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

2. Asemakeskus ja Tampere-Riihimäki –yhteysväli

Valtioneuvosto päätti 1.2.2019 Hankeyhtiö Suomi-radan perustamisesta. Hankeyhtiön tehtäväksi tulee Suomi-radan kehittämiseksi suunniteltujen hankkeiden jatkosuunnittelu. Hankeyhtiön tarkempi työnjako Väyläviraston kanssa täsmentyy myöhemmin. Tampere on neuvotellut maanvaihdoista valtion kanssa Asemakeskukseen liittyen, mutta neuvottelut ovat edelleen kesken (Väylälle raideliikenteen aluetta ja kaupungille Asemakeskuksen kehittämiseen tarvittavia muita alueita kuin raideliikenteen alueita).

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

3. Tampereen raitiotie

Tampereen raitiotien osan 1 eli Hervanta–Pyynikintori–Tays rakentaminen on edennyt suunnitellusti. (Huhtikuussa 2020 työstä on tehty yli 80 prosenttia.)

Raitiotien seudullinen yleissuunnitelma on tekeillä. Suunnitelman on määrä valmistua alkuvuodesta 2021. Laajenemissuuntien Pirkkala, Kangasala ja Ylöjärvi valtuustot päättävät tarkat linjaukset syksyllä 2020.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

4. Cleantech- ja kiertotalousalueiden kehittämistilanne

Kangasalla alueen pääkatu Tarastentie on rakennettu. Muiden katujen sekä alueen esirakentamisen suunnittelu ja toteutus etenevät vakaasti yhteistyössä yksityisen toimijan kanssa. Tampereen puolella on käynnissä työpaikka-alueen asemakaavoitus ja Kangasalla asemakaavamuutos, jolla täsmennetään alueen taaimmaisten kiertotaloustonttien käyttötarkoitusta vastaamaan markkinoiden tarpeita.

Nokian Kolmenkulman yleiskaavamuutos ja asemakaavat hyväksytty.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

5. Lempäälän ja Pirkkalan tulevaisuuden yritysalueiden ja liikenneyhteyksien suunnittelu

VT3 Puskiaisten oikaisun YVA on käynnissä.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

5. Yritysalueiden suunnitteluprosessien kehittäminen

ELY:n taholta toteuttamisen suunnitteluprosesseissa on annettu ennakkoneuvontaa ja edistetty lupaprosessien etenemistä. ELY:n ennakkoneuvonta jatkuu.

Elinkeinojen seudulliset vetovoimaprofiilit- hankkeeseen liittyvää yritysalueiden seuranta rakennetaan Business Tampereella yhdessä Pirkanmaan liiton ja seutuyksikön kanssa.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

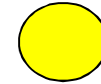
6. Härmälä-Partola-Lakalaiva; elinkeinot, asuminen, liikenne

Vuonna 2019 tehtiin Pirkkalan kunnan ja valtion yhteishankkeena Nuolialantien / Naistenmatkan liittymän parantamista (jäi kesken) ja Tampereen kaupunki teki pohjatöitä Ilmailunkadun - Naistenmatkantien välillä jk/pp -väylän rakentamiseksi. Varsinainen jk/pp -väylän rakentaminen ja Ilmailunkadun länsipään parantaminen toteutetaan tulevilla MAL-kaudella kuten vuoden 2018 raportoinnissa todetaan.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

7. Liikenteen digitalisaatio ja teknologiaratkaisut

- Liikenteen ja liikkumiseen liittyvää dataa on olemassa paljon, mutta se on hajallaan ja eri toimijoiden hallussa. Datan järjestelmällinen kerääminen julkisen toimijan toimesta, esimerkiksi seudullisesti, edellyttäisi merkittäviä kehittämispanostuksia, jollaisia ei ole tehty.
- Liikenteen digitalisaatioon ja teknologiaan liittyvät toiminnot ovat toistaiseksi edenneet eri toimijoiden edistämisenä itsenäisinä kokonaisuuksina, jolloin niiden vaikutukset ja eteneminen eivät näy systemaattisesti, liikennejärjestelmätasoisena, kehityksenä

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

8. Julkiset hankinnat

Raitiotien toteutus on edennyt allianssimallilla aikataulussa.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

9. Kuntien strateginen yleiskaavoitus

Isolla osalla seudun pinta-alaa on tehty laaja-alainen strateginen yleiskaava tai se on tekeillä.

Yleiskaavat ovat valmistuneet Kangasalla, Tampereella ja Lempäälässä. Vuonna 2017 yleiskaavaprosessi käynnistettiin Lempäälässä. Vuoden 2018 aikana yleiskaavatyö käynnistetty Pirkkalassa ja Orivedellä.

Nokian strategista yleiskaavaa on valmisteltu vuonna 2018. Kaavan laatiminen käynnistyy 2019.

Vesilahti tekee yleiskaavan sijaan maankäytön strategisen yleiskuvan.

Tampere: 2019 Tampereella on valmisteltu kantakaupungin strategisen yleiskaavan 2017-2021 luonnosta, nähtäville 2020. Pohjois-Tampereen strategisen yleiskaavan luonnos oli nähtävillä 2019.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

10. Maapolitiikka

Seudun maapoliittiset periaatteet valmistuivat elokuussa 2016. Lempäälässä periaatteet on hyväksytty vuonna 2016. Ylöjärven maapoliittiset ohjelmat päivitettiin 2017 ja Nokian 2018. Kangasala hyväksyi seudun maapoliittisen ohjelman. Pirkkalan ohjelma on ajan tasalla. Tampere, Vesilahti ja Orivesi päivittävät omat ohjelmansa vuonna 2018.

11. Yhdyskuntarakenteen monipuolistaminen ja eheyttäminen joukkoliikennevyöhykkeillä ja keskustoissa

Vuonna 2019 hyväksytyjen asemakaavojen kerrosalasta 52% sijaitsee keskuksissa ja joukkoliikennevyöhykkeellä. Näiden alueiden ulkopuolelle tulleesta kerrosalasta 80% sijoittuu Kangasalan Lamminrahkaan ja Tampereen Ojalaan. Vuonna 2019 valmistuneesta asuntotuotannosta keskimäärin 82 % sijoittui edellä mainituille vyöhykkeille.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

12. Asemanseutujen vahvistuminen

Tampereen asemakeskuksen yleissuunnitelma valmistunut. Asemakaavoitus etenee. Neuvottelut Väyläviraston kanssa Asemakeskuksessa ja Ranta-Tampellassa olevien maa-alueiden vaihtamisesta eivät ole edenneet. Asia on pysähtynyt Väyläviraston käsittelyprosessiin.

Tesoman aseman ratasuunnitelma valmistuu. Aseman rakentamisen kustannusjaosta sovitaan ja toteutusta varten tehdään talousarviovaraukset vuodelle 2020. Suunnitelma on käynnistetty tammikuussa 2019.

Nokian Matkakeskuksen ja Rautatiekadun varren infran rakentaminen ajoittuu vuodelle 2020. Rounionkadun ja Tanhuankadun kulmassa 8 ha suuruisen teollisuuskorttelin muuttaminen keskusta-asumiseen, infran rakentaminen alkaa 2020.

Lempäälän asemanseudun asemakaavoitus jatkuu. Lempäälä-talon rakentaminen on käynnissä. Keskustan pysäköintilaitoksen rakentaminen on käynnissä.

Orivesi kehittää asemanseutuaan ja keskustaansa. Uutta asutusta ohjataan määrätietoisesti asemanseuduille ja keskustoihin.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

13. Liityntäpysäköintialueiden suunnittelu ja toteuttaminen

- Raitiotien 1-vaiheen toteuttaminen on edennyt aikataulussa ja jokaiselle pysäkillä on toteutettu pyöräpysäköintiä suunnitelmien mukaisesti.
-
- Oriveden liityntäpysäköintipaikka valmistui vuonna 2018 ja Sääksjärven liityntäpysäköintipaikka ja liittymäjärjestelyt valmistuivat v. 2019.
-
- Nokia avannut liityntäpysäköinnin sekä jatkanut neuvotteluja liityntäpysäköinnistä valtion (VÄYLÄ) kanssa
-
- Pirkanmaan liiton johdolla valmisteltu Pirkanmaan liityntäpysäköinnin kustannusjakoselvitys on valmis ja käsitelty eri osapuolten toimitelmissä. ELY-keskuksen johdolla toteutettu Joukkoliikenteen vaihto- ja solmupysäkit Pirkanmaalla –selvitys valmistui vuonna 2019. Pyörien liityntäpysäköinnin toteuttaminen bussipysäkeille vuosittain jatkuvaa toimintaa ja toteutetaan sitä mukaa, kuin bussipysäkkien palvelutasoa parannetaan. Ensisijaisesti kyseeseen tulevat solmupysäkit ja muut keskeiset pysäkit v. 2019 valmistuneen selvityksen mukaisesti

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

14. Tavaraliikenteen ratapiha

Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 on osoitettu sijainti uudelle järjestelyratapihalle Lempäälään sekä Tampereella maankäytön kehittämistavoite siirron myötä vapautuvalle alueelle. Ratapihan siirron vaikutuksia on selvitetty Pirkanmaan liiton, Tampereen kaupungin ja Lempäälän kunnan yhteisellä hankkeella. Selvitys kartoittaa Lempäälään rakennettavan modernin ratapihan hyödyt kuljetuksille valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Lisäksi tuodaan esiin siirron mahdollistamia maankäytön avauksia Tampereen keskustan eteläpuolella. Selvitys on käsitelty maakuntahallituksessa 23.3.2020.

Turvallisuusselvitys valmistui 06/2019 muilta osin, mutta Väyläviraston toivomuksesta työssä käytettyjä laskentaoletuksia täsmennetään ennen aineiston julkaisemista.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

15. Viherrakenteen yleissuunnitelma

Viherrakenteen yleissuunnitelman ekologinen verkosto on valmis.

Pirkanmaan ELY-keskus ja kunnat pitivät työneuvottelun 26.9.2019. MAL3-sopimuksessa esillä ollut tavoite kompensatioperiaatteen määrittämisestä on haastava toteuttaa, koska Viranomaisen on evättävä poikkeus jos on vaihtoehto esitettävissä. Vaihtoehtottomuus on usein haastavaa perustella maankäytössä. Poikkeamismenettely on sovellettavissa isoissa infrahankkeissa.

16. Kaavoituksen ja tontinluovutuksen kehittäminen

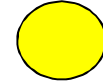
Seudun kunnissa tavoitellaan kaavoituksen kohdistumista pääosin kunnan omalle maalle.

Tampereella ja Pirkkalassa on kehitetty tontinluovutuksen keinoja. Keinoina tontinluovutukseen liittyen käytetään tontinluovutuskilpailuja ja arkkitehtikilpailuja. Tontinluovutuksessa kiinnitetään huomiota uudisrakentamisen laatuun, monimuotoisuuteen ja asuntotyyppijakaumaan.

Tampereella kohtuuhintainen vuokra-asuntotuotanto on sisällytetty tontinluovutuksen hakukriteereihin. Kumppanuuksia, kokeiluja, kilpailuja sekä tietyillä alueilla toimivaa laaturyhmätyöskentelyä on kehitetty. Nämä ovat keinoja, joita käytetään sovittavien kehittämisteemojen toimeenpanoon. Lisäksi Tampere on kehittänyt työkaluja segregatiokehityksen seurantaan ja ennalta ehkäisyyn.

Seutuyhteistyössä on kunnista kerätty kohtuuhintaisella vuokra-asuntotuotannolle korvamerkityt tontinluovutusohjelmat, jotka kattavat tulevan MAL-kauden. Kaavoitusohjelmia täytyy vielä tasalaatuistaa kuntien välillä.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

17. ARA-tavoitteiden mukainen kaavoitus ja tontinluovutus

Vuonna 2019 ARA-asuntotuotannossa tavoiteaikataulussa ovat pysyneet Orivesi ja Kangasala. Vuoden 2019 loppuun mennessä seudun kuntien ARA-tuotanto saavutti noin 69 prosenttia tuotannon kokonaistavoitteesta. MAL3-kaudella asuntoja valmistui 2183.

Kohtuuhintaiselle vuokra-asuntotuotannolle korvamerkityt tontinluovutusohjelmat kerättiin seudun kunnista. Ohjelmat kohdentuvat pääosin tulevalle MAL-sopimuskaudelle. Seudun tasolla ne mahdollistavat yltämisen noin 25% kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon kokonaistuotantoon. Ohjelmia on hyvä edelleen kehittää asuntotuotannon laadun vahvistamiseksi.

Tampereella v. 2019 valmistui 458 ja aloitettiin rakentaa 492 kohtuuhintaista vuokra-asuntoa. Tampere ohjelmoi vuoden 2019 tonttihakujen ohjelmointiin kohtuuhintaiselle vuokra-asumiselle 37 000 kem². Tampere kohdensi v. 2019 tonttihauissa 6 500 kem² kohtuuhintaiselle vuokra-asuntotuotannolle ja neuvottelumenettelyllä on varattu 13 500 kem².

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

18. Asuntorakentamisalueiden luovutus valtiolta kunnille

Lempäälän aseman ympäristössä edelleen tarve neuvotella ratkaisu keskustan kehittämishankkeen ja asemakaavan C-merkinnän toteuttamiseksi. Kangasalan Pikkolassa Metsähallituksen omistukseen siirtynyt Rekiälän kohde ei ole vielä toteutunut. Valtion tulee luovuttaa tontit rakennettaviksi ARAn rahoittamaan tuotantoon ARAn määrittelemillä hinnoilla.

Tampere on neuvotellut useista maanvaihtoista valtion edustajien kanssa, mutta edelleen ovat kesken maanvaihtoneuvottelut Ranta-Tampellassa (kaupungilta Väylävirastolle raideliikenteen aluetta ja Väylävirastolta kaupungille tontinosat jätteiden koonta-aseman ja päiväkodin tonteista), Viinikassa (kaupungille Huoltsun tontin osa, jotta päihtyneiden päiväkeskus Huoltsulle pystytään hakemaan pysyvä rakennuslupa v. 2020 päättyvän määräaikaisen sijaan) ja Asemakeskukseen liittyen (Väylälle raideliikenteen aluetta ja kaupungille Asemakeskuksen kehittämiseen tarvittavia muita alueita kuin raideliikenteen alueita).

19. Välivuokrausmenettely

Tampereen kaupungin ja Y-säätiö ovat tehneet sopimuksen vuosille 2017 ja 2018. Y-säätiö välivuokraa yksityisiltä markkinoilta asuntoja ja kaupunki ohjaa niihin erityisessä asunnon tarpeessa olevia. Ohjelma on suunnattu maahanmuuttajien asuttamistarpeeseen vastaamiseen. Tavoitteena on vuokrata 30 asuntoa.

AUNE-sopimuskaudella Y-säätiö, M2-asunnot ja ViaDia Pirkanmaa välivuokrasivat asuntoja erityisessä asunnon tarpeessa oleville yhteensä noin 60 asuntoa. Valtio ei osallistunut kustannuksiin.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

20. AUNE-sopimus

AKU-hanke ja AUNE-sopimus päättyivät v. 2019. AUNE-sopimuksen mukaisesti toteutui runsaasti asuntoja: tukiasumisyksiköjä huumehoidon, asunnottomuus- ja päihde- ja mielenterveyskuntoutujille, kaupungin vuokra-asuntyhteisöjen asuntoja soten nimeämille asiakkaille, järjestöjen järjestämiä asuntoja, välivuokrausasuntoja M2-asuntojen, Y-säätiön ja ViaDia Pirkanmaan välivuokraamina ja nuorille kohdennettuja asuntoja.

Tampereen kaupungin tulisi pikaisesti saada hallintaansa Viinikassa oleva ns. Huoltsun tontti. Kohteella toimii päihdeasema, jonka määräaikaan rakennuslupa päättyy 2020 Toiminnalla ehkäistään asunnottomuutta ja vähennetään päihderiippuvaisten ongelmia. Maa-alue on entistä rata-aluetta ja sitä hallinnoi Senaatti.

Asumissosiaalisen työn teemapäiviä järjestettiin. Asunnottomuuden muutoslaboratorio vedettiin v. 2019. Asumisneuvojatiimi ml. nuorten ja maahanmuuttajien asumisneuvojat työskentelee. Nuorten asumistaitojen kurssseja järjestettiin. Talous- ja velkaneuvontaa on saatavilla. Tampere on mukana vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäisy ASTA-hankkeessa. Asunnottomuusuhan alaisia työssään kohtaaville laadittiin Asumissosiaalisen työn opas. V. 2019 laadittiin selkokielineen nuorten asumisen opas ja video. Kokemusasiantuntijuutta on hyödynnetty.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

21. Keskustojen KÄPY-olosuhteet ja seudulliset pääreitit

Pääväylien kehittäminen etenee suunnitellusti.

ELY: Nokian ja Lempäälän suunnan maantieverkon ensisijaiset toimenpiteet toteutettiin v. 2018 aikana. Kangasalan pääreittikohde eli Vatialan kiertoliittymän kohta ja pyörätie- ja pysäkkijärjestelyt on valmis.

Kangasalan reitistä valmistuu Sammonkadun pohjoisreuna, Lempäälän reitistä parannetaan Sarankulmantien osuus välillä Ilmailunkatu-Rukkamäenkatu ja Nokian reitistä Nokiantien osuus välillä Pispalan valtatie-Kaarilankatu, Ylöjärven reitille toteutetaan Santalahden kohdan rantareitti ja Hervannan baanasta osuus Kanjoninkatu-VT 9. Pyöräilyn seudullisten pääreittien laadun parantaminen (MAL-hanke)”. Tampereen Kolmenkulman ja Ylöjärven Soppeenmäen välille toteutettu seudullinen pyöräilyn pääreitti Kolmenkulmantien varrelle. Työ aloitettiin 2018 ja viimeisteltiin 2019.

Seudulla valmistui arkiliikunnan lisäämiseen tähtäävä Seutuliike -ohjelmatyö ja brändikirja.

Seudulla on ohjelmoitus kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelman 2.0 laatiminen vuoden 2020 aikana.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

22. Seudulliset pysäköintiperiaatteet

Seudulliset pysäköintiperiaatteet laadittiin vuoden 2018 aikana.

Hyväksymiskäsittely oli vuonna 2019.

Kunnista Nokia ja Tampere ovat uudistaneet pysäköintiperiaatteensa vuonna 2018.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

23. Liikenteen uudet käyttövoimat

Seudullinen suunnitelma autojen sähkölatauspisteverkosta on valmistunut 2018. Valmistunut sijoitussuunnitelma sisältää palvelukohteiden sijaintiin, verkon maantieteelliseen kattavuuteen sekä kiinteistöjen omistuspohjaan perustuvat suositukset kohteista ja latauspisteiden ominaisuuksista. Lisäksi selvitys sisältää suosituksia kuntien toimenpiteiksi. Tehtyä suunnitelmaa hyödynnetään seudun työryhmien työskentelyssä, kun määritetään seudun ja sen kuntien toimenpiteitä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.

Sähkölatauspisteiden ja sähköbussien sekä kaasutankkaus pisteiden määrässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Tampereen sähkölaitos on julkistanut oman Lähisähkö Lataus -sähköautojen latauskonseptin.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

24. Digitalisaatio ja kokeilut liikkumispalveluissa

Joukkoliikenteen maksujärjestelmän kertalipun rajapinta avattiin helmikuussa mobiililipun käyttöönoton myötä .

Valmistaudutaan kaupunkipyöräjärjestelmän hankintaa ja määritellään siitä avattavat datat ja rajapinnat.

Toteutettiin "MaaS-tulevaisuuskuva 2030 Tampereen seudulle" -esiselvitys. Tekniset rajapinnat toteutettiin.

Laadittiin yhteiskunnan korvaamien kuljetusten ja MaaS:n edistämiseen tähtäävä EU-hankehakemus SmartCaire.

Yhteiskunnan korvaamien kuljetusten avaaminen etenee. Käyty keskusteluja mm. KKV:n kanssa millä ehdoilla yhteiskunnan korvaamia kuljetuksia voidaan laittaa markkinoille.

Tehtiin esi- ja konseptiselvitys lasten harrastekyytipalvelusta (NääsMaas), jota pilotoitiin kaksi päivää vuoden 2019 aikana. Pilotti jatkuu vuonna 2020 laajempaan.

Yhteiskäyttöautojen yleistymisen edistäminen jatkuvaa työtä mm. rakennushankkeiden yhteydessä
Yhteiskäyttöautoja velvoitepaikkojen määrää vähentävänä keinona pilotoidaan kolmessa rakennushankkeessa Tampereella.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

25. Joukkoliikenteen houkuttelevuus ja kilpailukyky

Infojärjestelmän tuotantokäyttö alkoi alku vuonna 2019 ja vanha IJ2010 - järjestelmä lakkautettiin kesäkuussa 2019.

Linjasto 2021 suunnitteluprosessi toteutettiin 05/2018-02/2019 ja päätökset vuoden 2021 linjastosta tehtiin kaupunkiseudun joukkoliikennelaetakunnassa huhtikuussa 2019. Kokonaisuudistus tapahtuu 8/2021, kun Tampereen raitotie aloittaa täyden liikennöinnin.

Joukkoliikennetuki kehittyi MAL-sopimuskaudella hyvin lisääntyen kaikkiaan 23,1 %. Tampereen tuki kehittyi 12,18 M€:sta 14,14 M€:oon (+16,1 %). Kehyskuntien tuki kasvoi 2,61 M€:sta 4,59 M€:oon (+ 75,8%). Valtion tuki pysyi koko sopimuskauden runsaassa 2 M€:ssa. Matkustajamäärät kasvoivat sopimuskaudella 12 %.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

26. Lähijunaliikenteen kehittäminen

Tampereen seutu valittiin mukaan lähiliikennepilottiin tammikuussa 2019. Pirkanmaalla täysin uutta lähijunaliikennetarjontaa syntyi pilotin myötä Nokian ja Tampereen välille. Yhteysvälille tuli neljatoista vuoroa päivässä palvelemaan erityisesti työmatka- ja opiskeluliikennettä. Tarjontaa lisätään myös yhdeksällä vuorolla Toijalan ja Tampereen välillä, joista viisi Hämeenlinnan kautta Riihimäelle/Riihimäeltä asti. Mänttä-Vilppulan suuntaan aikataulurakennetta muutetaan kahden lisävuoron mahdollistamiseksi. Ostosopimuksella valtio sitoutuu ostamaan VR:ltä junaliikennettä 1.1.2020 - 31.12.2020 välisenä aikana. Sopimuksessa on mukana jatko-optio, joka antaa osapuolille mahdollisuuden jatkaa sopimuksen voimassaoloa 19. kesäkuuta 2022 saakka. Optiokauden pituudessa on huomioitu suunniteltu rautateiden henkilöliikenteen kilpailun avaaminen. Selvitetään Nokian asemien kehittämistarpeet

Pääradan operointiselvitys valmistui.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

27. Joukkoliikenneviranomaiset

Maakuntaudistus ei edennyt. Muutoksia ei valmistella joukkoliikenneviranomaisiin.